

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Philippi Melanchthonis Grammatica Latina

Melanchthon, Philipp

Wittebergae, 1621

Caout VI. De pedibus

[urn:nbn:de:bsz:31-112308](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-112308)

quam idem esse Accentum & Quantitatem: neque statim eam syllabam longam esse quæ accentu acuto proferatur. ut: ut *Dominus* acuitur, non quia longa est, sed ex Regula septima Tonorum, quoniam dictio ipsa, polysyllaba existens, penultimam brevem habet.

II. Hæc, quæ hactenus dicta sunt, magis Ideam, quam usum hodiè Tonorum continere. Nam ut hodiè, quando antiqua pronunciandi & enunciandi ratio non exiguam partem amissa est, pronunciamus, vix inter Acutum & Circumflexum discernas. Nam *Sacerdos* & *Homerus*, eodem Tono vulgò efferri solent, quorum tamen hoc ex Reg. 8. Circumflexum: illud ex Regula 9 Acutum habere debet. Sic Monosyllabæ dictiones in contextu, Gravi tono plerumque efferuntur hodiè, sive eadem syllaba sit longa, sive brevis; non quidem lege aut ratione, sed introducta consuetudine. Sic Disyllabæ dictiones, priore syllaba sine discrimine elevata, vulgò proferuntur, sive ea longa sit, sive brevis, ut *Bonum*, *Donum*: quorū tamen hoc ex Reg. 3. Circumflexum; illud ex Reg. 4. Acutum habere debet. Ubi similiter Consuetudo Rationi prævalet. Atque ita in his *æxipetu* quidem cognosci, *æç è çæç* potest: sed in praxi hodiè exprimi, sinceritate pronunciandi amissa, nō per omnia potest; neq; necessariò debet. Sed possumus communi illa, per consuetudinem cuiusque seculi, Doctorum comprobatione introducta ratione, hac in re contenti esse, modò cætera se rectè habeant.

CAPUT VI.

DE PEDIBUS.

† *Quid est Pes?*

Pes est 2ª dimensio dictionum, certis syllabarum contiguarum temporibus definita.

Inter-

1.

2.

NOTA.

Ud notandum est

Interdum etiam dicitur Metrum.

* Quot & Quotuplices sunt Pedes?

3. Pedes numero³ viginti & octo, sunt duplices: Alii Simples, ut Disyllabi & Trisyllabi: alii Compositi, ut Tetrasyllabi.

* Quot sunt Pedes Disyllabi?

4. Quatuor. 1. Pyrrhichius⁴ u u Deus
 5. 2. Spondeus⁵ — — omnes
 6. 3. Iambus⁶ u — pios
 7. 4. Trochæus⁷ — u saluat.

* Quot sunt Pedes Trisyllabi?

8. Octo. 1. Tribrachys⁸ u u u Dominus
 9. 2. Molossus⁹ — — — è calis
 10. 3. Dactylus¹⁰ — u u respicit
 11. 4. Anapæstus¹¹ u u — homines,
 12. 5. Amphibrachys¹² u — u notatque
 13. 6. Amphimacrus¹³ — u — flammeis
 14. 7. Baccheus¹⁴ u — — ocellis
 15. 8. Antibaccheus¹⁵ — — u peccata.

† Quot sunt Pedes Tetrasyllabi?

Sedecim.

16. 1. Proceleusmaticus¹⁶ u u u u Hominihus
 17. 2. Dispondeus¹⁷ — — — — infinitas
 18. 3. Ionicus à minore¹⁸ u u — — meditat^{is}
 19. 4. Ionicus à majore¹⁹ — — u u in pectore
 20. 5. Dijambus²⁰ u — u — panurgias
 21. 6. Ditrochæus²¹ — u — u nulla profusus
 22. 7. Choriambus²² — u — — est requies.
 23. 8. Antispæstus²³ u — — u In hoc orbe

9. Epi-

è. Epitritus pri
 10. Epitritus sec
 11. Epitritus ter
 12. Epitritus qu
 13. Pæon prim
 14. Pæon secun
 15. Pæon terci
 16. Pæon quart

C

D

Versus est
 modo numero
 nem mensurat
 *
 Materialiter s
 Formaliter, Pe
 Subjective vel L

† De g

Partim de R
 sus capiat: par
 Regio requirat
 Dictiones a
 *
 Pæon est Syllab
 finna. Regio est
 duo ordine occ

DE PEDIBUS.

9.	Epitritus primus ²⁴	u---	beati sunt	24.
10.	Epitritus secundus ²⁵	-u---	pœnitentes	25.
11.	Epitritus tertius ²⁶	---u-	rectè. Sed	26.
12.	Epitritus quartus ²⁷	---u	nostra dia	27.
13.	Pæon primus ²⁸	-uuu	per merita	28.
14.	Pæon secundus ²⁹	u-u-u	Deus bone,	29.
15.	Pæon tertius ³⁰	uu-u	miserere	30.
16.	Pæon quartus ³¹	uuu-	miseria.	31.

CAPUT VII.

DE VERSU.

† Quid est Versus?

Versus¹ est legitima Pedum compositio, modo numeroq; definita, & per Scansionem mensurabilis.

* Quot sunt partes Versus?

Materialiter sunt Dictiones.

Formaliter, Pedes:

Subjectivè vel Localiter, Regiones.

† De quibus Partibus hic agitur?

Partim de Regionibus, quot quisque Versus capiat: partim de Pedibus, quem quæque Regio requirat.

Dictiones aliunde sunt petendæ.

* Quid differunt Pes & Regio?

Pes est Syllabarum certarum quantitas definita. Regio est locus, quem Pes quisque debito ordine occupat.

Ff

Sed